

H. L. Martensens prædiken påskedag

Taler

Hans Lassen Martensen
Biskop

Dato

17. april 1881

Omstændigheder**Prædikentekst:**

Markusevangeliet kapitel 16, vers 1-8

Dig, vor Gud, vor Herres Jesu Christi Fader, og Dig, vor Frelser, som overvandt Døden og bragte Liv og Uforkrænkelighed for Lyset og aandede Haabet i vort Hjerter, at vi skulde have Sjælens det trygge og faste Anker, der gaaer indenfor Forhænget, Dig være ære og Priis i Menigheden formedelst den Helligaand i Evighed!

Amen.

Marcus 16, 1-8.

“Og der Sabbathen var forgangen, købte Maria Magdalena og Maria, Jakobi Moder, og Salome vellugtende Salver, for at komme og salve ham. Og de kom til Graven paa den første Dag i ugen meget aarle, der Solen gik op. Og de sagde til hverandre: hvo skal vælte os Stenen fra Indgangen til Graven? Og der de saae hen, bleve de vaer, at Stenen var fravæltet; (thi den var meget stor). Og de gik ind i Graven, og faae en ung Person sidde ved den høire Side i et langt hvidt klædebon, og de forfærdedes. Men han sagde til dem: forfærdes ikke! I lede efter Jesum af Nazareth, den Korsfæstede; han er opstanden, han er ikke her, see, der er Stedet, hvor de lagde ham. Men gaaer bort, siger hans Disciple og Peder, at han gaaer forud for Eder til Galilæa; der skulle I see ham, som han haver sagt Eder. Og de gik hasteligen ud, og flyede fra Graven; men Bævelse og Forfærdelse betog dem, og de sagde Ingen Noget; thi de frygtede.

Lader os holde fast ved det tilbudne Haab, hvilket vi have som Sjælens det trygge og faste Anker, der gaaer indenfor Forhænget, hvor Jesus vor Forgænger er gangen os forud (Hebr. 6, 18-20.). Dette Ord af en Apostel om vort christelige Haab fører os tilbage til denne store Høitid. Thi Christi Opstandeshøitid er ret egentlig det christelige Haabs Høitid. Hvor livsaligt er det dog, at vi i denne Forkrænkelighedens Verden ogsaa have en Haabets Fest! Det er i Verdenstider, der i mange Maader kunne kaldes mørke og skyfulde Tider, Sorgens og Bekymringernes Tider, Savnets og Veemodets Tider, at Haabets Fest er vendt tilbage for os.

Saa lader os da ogsaa lægge Apostelens Ord paa Hjerte, at holde fast ved det tilbudne Haab, at oplive det i vore Hjerter til en Opløftelse over Verden og Tidens Piinagtighed. Det tilbudne Haab - det er et Haab, der tilbydes os af Naade, tilbydes os i dette Evangelium, som lød til Qvinderne ved Graven: I søge Jesum af Nazareth, den Korsfæstede, han er ikke her, han er opstanden, Evangeliet om ham, den korsfæstede Frelser, der seirrig opstod fra de Døde, beviste sig levende, med mange Beviisninger, aaben- baredes for Disciplene i hine fyrretyve Dage, indtil han blev optagen til Himlen og Skyen borttog ham for deres Dine. Det tilbudne Haab - det er Haabet om det himmelske Rige, hvortil han har aabnet os Adgang og hvor han er gangen os forud. Apostelen falder vort christelige Haab et Anker, og trænge vi ikke alle til et Haabets Anker?

Er ikke denne Verden at ligne med et oprørt Hav, er ikke Menneskelivet, vort eget liv at ligne med et Skib, der omtumles af dette Hav og som staaer Fare for at lide Skibbrud, naar vi ikke have et Anker, vi kunne kaste ud og derved vinde Sikkerhed og Fasthed? Trænge vi ikke til et Haabets Anker, naar vi skue ud i Tiderne som over et uhyre Hav, hvor alle Stjerner ere slukte og vi kun see ud i en graa, en uigjennemtrængelig Taage? Trænge vi ikke til et Haabets Anker, naar vort Arbeide for Guds Rige saa ofte kan synes os at være forgjæves, naar vore Lidelser, naar vore Trængsler kunne synes os saa uransagelige, at vi fristes til at spørge, om det dog ikke er den blinde Skjæbne, der raader i vort Liv? Trænge vi ikke til et Haabets Anker, naar vi vandre iblandt Gravene og det Virkelige kun viser os Tilintetgjørelse og Forgængelighed, ligesom siger til os: Eders Dage fare hen som en Skygge paa Jorden og derefter er Alt forbi; eller naar vi tænke paa vor egen Grav, vore sidste Ting, og spørge: Gives der et bedre Liv efter dette, eller skal jeg synke i Intethedens Nat? Vi kunne ikke udtømme Alt, hvad her var at sige om vort christelige Haab; men til vor Opbyggelse, til en Opløftelse over

Verden ville vi nu tale med hverandre om Haabets Anker.

Men først lader os søge nærmere at forstaae Apostelens Billede om Haabets Anker. Dette Billede findes ogsaa udenfor Christendommen, det er ældgammelt i Verden, og dog er der her en Forskjel. Thi i Almindelighed kaster man jo et Anker nedad, men efter Apostelens driftige Billede skulle vi kaste Ankeret opad, det vil sige: vi skulle ikke sænke det i Havet eller i Jordens Dyb, vi skulle sænke det i Himlens Dyb, de himmelske Dybder, der trindt omkring omringe os og usynligt ere os nær. Og hermed betegner han det christelige Haabs Natur, siger os, at dette Haab er et himmelsk Haab, hvis Gjenstand er et himmelsk, et overjordisk Rige, der ikke er af denne Verden. Det er derfor, at saa Mange ikke ville modtage det tilbudne Haab, fordi de kræve, at vi skulle tilbyde dem et jordisk Haab, et Lyksalighedshaab, der skal virkeligjøres i et eller andet Rige af denne Verden. Og dog kunne vi umuligt tilbyde dem det, fordi ethvert Haab, der har sin Grundvold i det Jordiske, er bygget paa en forgængelig, en ubeständig Grundvold. Kun i det himmelske Dyb skulle vi kaste vort Anker og aldrig slippe det, og kun da kan vort Liv paa Jorden vinde den rette Sikkerhed og Fasthed. — Apostelen siger fremdeles, at vort christelige Haabs Anker gaaer indenfor Forhænget. Hvad skulle vi da tænke os ved Forhænget?

Vi kunne nærmest tænke derpaa, at Ypperstepræsten under det Gamle Testamente gennem Forhænget i Templet gik ind i det Allerhelligste, hvor han bestænkede Naadestolen med Blod og gjorde Forbønner for Folket. Men naar vi da sige, at Christus, den Opstandne, den Himmelfarne, er indgangen i det Allerhelligste, naar vi sige, at han, vor himmelske Ypperstepræst, der er indgangen i det Allerhelligste, nu er indenfor Forhænget, hvad skulle vi da forstaae ved selve Forhænget?

Ved Forhænget, mine Tilhørere, kunne vi kun forstaae hele denne synlige Verden med Sol og Maane og Stjerner, med denne Jord og alle dens Herligheder. Dette er den christelige Anskuelse af denne synlige Verden, at den kun er et Forhæng, et underfuldt, et skjønt Forhæng, stort som selve Rummet med Stjernesmykket og Blomsterpragten, der er vævet deri, med en Uendelighed af Figurer, fuldt af Billeder og Lignelser og Gaader, der i vort Hjerte vække Anelser, vække vor Tanke til at granske dem, granske denne Verdens Kræfter og Love - men dog kun et Forhæng, ikke Sagen, ikke Virkeligheden selv.

Først indenfor Forhænget, bagved denne synlige Verden, er den sande, den

virkelige Verden, mod hvilken denne Verden kun er et Skin og en Skygge. Indenfor Forhængen, bagved denne synlige Verden, ere de himmelske Verdener, der ikke maae sammenblandes med den synlige Stjernehimmel, som kun hører til Forhængen med disse med Jorden beslægtede Lyskloder, til hvilke vi see op om Natten og som lyse saa roligt og beroligende ned til os, men hvor Du dog, dersom Du kunde komme der, vilde finde de samme Naturens Love som her paa Jorden, vilde finde Tyngde og Mørke, Forkrænkelighed og Død. Indenfor Forhængen ere de sande Himle, hvor der ikke er Tyngde, ikke er Mørke, Død og Forkrænkelighed; Verdener, hvor der baade er Synlighed og Hørlighed med Farver og Toner og en usigelig Skjønhed og Fred, men usynlige for os i denne grove Legemlighed, ufattelige for vore jordiske Sandser, skjøndt de ere os ganske nær og alle vegne omringe os. Indenfor Forhængen, bagved hele denne synlige Verden ere de sande, de evige, blivende Goder, mod hvilke alle jordiske Goder kun ere forsvindende Stygger.

Jeg veed det vel, der ere Mange som mene, at dette Forhæng, denne synlige Verden, er den eneste Virkelighed, og at vi intet Andet have at vente end at synke i Intethedens Nat, naar vi nogle Aar, maaskee i halvfjerdsindstyve eller fiirsindstyve Aar have feet paa dette Forhæng. Men vi, mine Tilhørere, ville iffe slippe Haabets Anker, der gaaer indenfor Forhængen til Herlighedens Land, de himmelske Verdener, de mange Boliger i Faderens Huus. Vi ville ikke slippe Haabets Anker, at den Frelser, der er opstanden fra de Døde og i fyrretyve Dage viste sig for Disciplene, indtil Skyen borttog ham fra deres Dine, at han er indgangen indenfor Forhængen til at berede os Sted.

Vi ville ikke slippe Haabets Anker, at Jesus, vor Forgænger, er gangen os forud til at berede os Sted. At Christus bereder os Sted vil ikke sige, at han er indgangen til at skabe Stedet; thi disse Steder, disse Boliger ere skabte fra Begyndelsen. Det vil sige, at han er indgangen til at berede os Stedet, og fremfor Alt til at berede os en god Modtagelse i de evige Boliger. En god Modtagelse i det ubekjendte Land — er dette dog ikke et stille Ønske, et stille Haab hos de fleste af dem, der ikke have opgivet Tanken om det tilkommende Liv? Der ere Mange, som sætte den gode Modtagelse deri, at vi skulle modtages af vore forudgangne Kjære, at vi skulle modtages af Venner i de evige Boliger, at vi med disse vore Venner skulle samles og glæde os i Gjensynets Egne. Men hvor meget vi end selv haabe at samles med Venner i Gjensynets Egne, er dette dog ikke det Første, der hører til den gode Modtagelse.

Det Første er dog, at vi finde en god Modtagelse hos den himmelske Fader, at vi hos ham maae finde en naadig, en barmhjertig Dom, at han, der jo ogsaa er den hellige og retfærdige Gud, vil annamme Syndere, annamme Syndere som sine Børn, som Guds Børn. Og dette er vort Haabets Anker, som gaaer indenfor Forhængen, at han, den Opstandne, er indgangen til at berede os den gode Modtagelse hos Faderen. Han er indgangen i Himlen i det Allerhelligste for som vor himmelske Ypperstepræst for Faderen at frembære det store Forsoningsoffer, som han har bragt paa Golgathas Kors, hvor han har udgydt sit Blod til vore Synders Forladelse, frembære dette Offer som et nærværende Offer i evig Gyldighed og Kraft, der ikke mere behøver at gjentages, at vi formedelst ham, frigjorte fra Frygt, maae kunne sige: Hvo vil anklage Guds Udvalgte? Er Christus ikke den, som retfærdiggjør? Hvo vil fordømme? Er Christus ikke den, som er død? ja som er opstanden, er hos Faderens Høire og træder frem for os? Han er indgangen i Himlen i det Allerhelligste for som vor himmelske Ypperstepræst at bede for os, frembære for Faderen de Bønner, som vi bede i Jesu Navn, thi disse Bønner hører Faderen. Herved bereder han os den gode Modtagelse hos Faderen, at Faderen seer os i ham og vi for hans Skyld tør indgaae i Himlen som Guds elskelige Børn.

Dog som han bereder os den gode Modtagelse, saaledes bereder han os ogsaa det gode Sted, det Sted, hvor det er godt at være. Og hvad var Stedet, hvad var Himlen, dersom Christus ikke var i Himlen, dersom han ikke bereder os Stedet med sin Nærværelse? Hvad var den himmelske, Herlighed, dersom Christi Herlighed fattedes i Himlen, dersom hans Bøn ikke var i en vedvarende, kraftig Opfyldelse: Fader! jeg vil at de, som Du har givet mig, skulle være hvor jeg er og see den Herlighed, som Du har givet mig? Hvor han er, der er godt at være. Hvor han er, der er Guds Herligheds Beskuelse, thi uden ham kunne vi jo ikke see Faderen. Hvor han er, der er den fuldkomne Kjærligheds Samfund, og hvor han er, der er hans Helliges Samfund, thi han vil ikke være alene i sin Himmel. Og her kan der tales om den gode Modtagelse af vore forudgangne Kjære, den gode Modtagelse af Venner i Gjensynets Egne, thi de, som høre sammen, de komme sammen, de, som allerede her have været forenede i Herren. Vistnok maae vi erindre, at i Faderens Huus ere der mange Boliger, forskellige Udviklingens Trin, at i Himlen selv ere der lavere og høiere Egne. Hvor de forskellige skulle finde deres Bolig, dette bestemmes af Herrens Naade og Viisdom; men paa alle dem, der værdiges at komme i Himlen, vil det i nogen Maade blive opfyldt: I ere komne til den levende Guds Stad, til det himmelske Jerusalem, til Englenes mange Tusinder og til de Førstefødtes Menighed, som

ere skrevne i Himlen; og til Gud, som er Alles Dommer, og til de fuldkommede Retfærdiges Aander og til den nye Pagts Midler, som er Jesus (Hebr. 12, 22 ff). Alt dette hører til det gode Sted, som han er gangen hen til at berede os.

Vi have her ligesom søgt at see ind igjennem Forhænget, for at see Glimt af den Herlighed, som er indenfor Forhænget. Og vel veed jeg, mine Tilhørere, at jeg her efter Skriftens Anviisning har maattet tale i Billeder. Men saalænge vi vandre i Tro og ikke i Beskuelse, kunne vi om disse Ting kun tale i Billeder; og disse Billeder, om der end i dem er det, som er os dunkelt, indeslutte den høieste Sandhed og Virkelighed. Og dersom vi om disse Ting ikke vilde tale i Billeder, da vilde vi kun komme ud i det Tomme, vilde komme til nogle fattige Begreber, der intet Lys vilde give os. Lader os derfor holde fast ved disse Billeder, som Guds Ord giver os, naar det taler til os om det, som er bagved Forhænget, om Alteret og Templet, om Christus, vor ypperstepræst, som er indgangen i det Allerhelligste, om Christus, vor Konge, der er indgangen for os, om Guds høire Haand, om Guds Throne og om det himmelske Jerusalem, og om Livets Flod, der gennemstrømmer Staden, om Livets Træ ved Flodens Bredder og om Stadens Indvaanere, de Salige med de hvide klæder og med Palmegrenene. Det er Billeder, og dog er det mere end Billeder, thi de betegne de høieste Virkeligheder.

Lader os da modtage det tilbudne Haab som Sjælens det trygge Anker, der gaer indenfor Forhænget, hvor Jesus, vor Forgænger, er gangen os forud. Lad dette Haab lyse for os paa vort Livs Vei, naar det mørknes for os; og naar vi finde os i denne Verden som paa et stormfuldt og oprørt Hav, da lader os ikke slippe Haabets Anker. Slip ikke Haabets Anker under dit Livs Prøvelser, slip det ikke, naar du maa vandre iblandt Grave, eller naar Du tænker paa din egen Grav og mørke Skygger svæve omkring Graven. Vi have en opstanden Frelser, der er indgangen indenfor Forhænget til at berede os Sted. Slip ikke Haabets Anker, naar dit Arbeide for Guds Rige tykkes Dig at være forgjæves, eller naar dine Lidelser, dine Trængsler tykkes Dig saa uforklarlige. Vi have en opstanden Frelser, der har viist os, at det bør os at lide dette, for at prøves, luttres, renses for den tilkommende Herlighed. Slip ikke Haabets Anker, naar Du seer ud i Tiderne, seer Helvedes Magter at stige op fra Afgrunden for at erobre Herredømmet paa Jorden og overvælde Alt hvad der stammer fra Lysets Rige.

Vi have en Frelser hos Guds høire Haand, som gjennem disse Trængsler vil føre sit Rige dets Maal imøde, indestaaer os for sin Forjættelse: Helvedes Porte skulle

ikke overvælde min Menighed! Han, den opstandne Frelser, og han, al Naadens Gud, al Barmhjertigheds Fader, han give os en evig Trøst og et godt Haab i Naade. Ja, et godt Haab i Naade! Dette være vor Paaskehilsen til hverandre. Det være Bønnen til Dig, vor Gud og vor Frelser: Giv os et godt Haab i Naade i vort Livs Omskiftelses Dage; og i den sidste Time, naar vi selv skulle gaae indenfor Forhænget, et godt Haab i Naade, og derefter: den gode Modtagelse og det gode Sted!

Amen.

Kilde

"Af mit levnet." af H. Martensen

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet, Påskedag

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-lassen-martensens-praediken-paskedag>